

SESTRY NADĚJE

Podpisána
Charlotte

Sophie de Mullenheim

e-knihy

Děkujeme Vám za nákup této e-knihy. Jsme rádi, že můžeme touto cestou přinášet dobré zprávy do světa digitálních médií.

Jestliže se Vám podařilo dokument stáhnout z nějakého webu bez placení, tak si jej, prosím, pořídte ještě jednou, férově, na našich webových stránkách <http://www.paulinky.cz/obchod/E-knihy/>. Může se Vám zdát, že je to zbytečné a že chceme na e-knihách vydělávat. I vydání e-knihy nás něco stojí, zejm. autorská práva, překlad a redakční práci. Vaše platby nám tak umožňují vydávání dalších elektronických titulů.

Nakladatelství Paulínky
www.paulinky.cz

 SESTRY NADĚJE

Podpsána
Charlotte

Sophie de Mullenheim

© Mame-Edifa, Paris 2010

Illustrations © Vít Pelc, 2013

© Nakladatelství PAULÍNKY, 2013

Petrská 9, 110 00 PRAHA 1

Tel.: 222 311 206

E-mail: paulinky@paulinky.cz

www.paulinky.cz

ISBN 978-80-7450-115-9 (Tištěná kniha, 1. vyd.)

ISBN 978-80-7450-261-3 (PDF)

ISBN 978-80-7450-262-0 (ePUB)

ISBN 978-80-7450-263-7 (Mobipocket)

*Thibaultovi, našim dětem
a Anne-France
za její pohostinnost*

Kapitola I

Lyon, listopad 1886

„Nikdy!“

Emílie práskla vztekle dveřmi obývacího pokoje a vybíhá do schodů. Rychle! Rychle se schovat do svého pokoje. Hlavně aby si nikdo nevšiml slz, které jí stoupají do očí. Emílie je příliš hrdá na to, aby ukázala, že ve svých šestnácti letech ještě někdy pláče!

A přece by jí to nikdo neměl za zlé. Zvláště její maminka by ráda uviděla, že se tomu konečně poddá. Už to budou brzy dva měsíce od smrti jejího otce a Emílie ještě neuronila ani slzičku! Alespoň ne na veřejnosti.

Smrt pana Décocheta byla v Lyonu pro každého šokující. Tak energický člověk, plný života... Jednoho rána prostě nevstal. Nikdo neví, jaký neduh způsobil, že se už neprobudil ze spánku.

Od té doby se Emíliina maminka snaží, seč může. Ukázalo se, že záležitosti jejího manžela nejsou v tak dobrém stavu, jak se zdály být. Jeho investice nejsou tak výnosné, jak by si byl přál. Peněz je málo. Minulý týden musela paní Décochetová propustit zahradníka, který pro ně pracoval. A jestli to tak půjde dál, bude nucena propustit kuchařku, služebnou i Evženií, která bdí nad Emílií od jejího útlého dětství.

Dnes se tato čerstvá vdova rozhodla učinit zásadní krok, který je sice bolestný, ale na druhé straně velmi rozumný – rozhodla se přestěhovat.

„Nikdy!“ křičela Emílie, které právě tuto novinu oznámila.
„Nikdy neopustím tatínkův dům!“

„Mně se odtud také nechce odejít, má drahá. Ale nemůžeme tady dál zůstat. Tento dům je pro nás příliš velký a příliš drahý. Našla jsem něco menšího, co bude pro nás dvě naprosto dostačující.“

„Nikdy!“

A Emílie vyběhla s prásknutím dveřmi...

Kapitola II

Ani ne o tři dny později prochází Emílie všemi místnostmi jejich nového domu.

„Podívej!“ volá radostně její matka. „Máme dokonce kousek zahrady. Budeš tam moct zahradničit, jako jsi to dělávala s tatínkem.“

Ať se paní Décochetová snaží být sebevíc nadšená, její dcera se pořád tváří zachmuřeně. Neřekla ani slovo. Ani jí neráčila věnovat jediný pohled. Emíliina matka ví moc dobře, co její dcera prožívá: cítí totéž. Nutnost opustit jejich bývalý dům jí rve srdce. Zanechává v něm tolik šťastných vzpomínek! Má dojem, že během několika týdnů ztratila podruhé svého manžela.

„Pojď se aspoň podívat na svůj pokoj,“ říká rádoby veselým tónem.

„Půjdu se tam podívat sama,“ procedí nakonec Emílie s pohrdáním. „Ten dům je tak malý, že to bez problémů najdu.“

Paní Décochetová se smutně dívá na záda své dcery stoupající do schodů. Kdyby tak s ní chtěla mluvit...

V patře Emílie na chvíli zaváhala. Nikdy by si nedokázala představit, že tady může být tolik pokojů!

„Druhé dveře nalevo,“ volá z přízemí matka.

Emílie se nemůže ubránit úsměvu, když slyší, jak ji maminka naviguje.

„Odvahu, mami,“ prolétne jí myslí, aniž by chtěla.

Emílie vykročila a už otvírá dveře.

Pokoj není velký, ale dívka se v něm proti své vůli téměř hned cítí dobře. Světle modré tapety, které pokrývají stěny, se jí okamžitě líbí.

V rohu pokoje osvětleného dvěma velkými okny vedoucími na zahradu stojí široká postel. Emílie se chvíli zamyšleně dívá na kousek zeleně, který jí tak nadšeně před okamžikem vychvalovala její matka. Bude mít ještě vůbec někdy chuť sázet květiny, činnost, kterou tak ráda dělávala se svým otcem? Emílie rychle ustoupila od okna. Tak jako pokaždé, když pomyslí na svého otce, ji přemáhají emoce, ale Emílie se jimi v žádném případě nechce nechat zaplavit. Její otec by ji nechtěl vidět fňukat jako malou holku!

Jako jediná dcera manželů Décochetových byla Emílie tatínkovým miláčkem. Vychoval ji tak, aby jí nic nescházelo. Často jí přivázel z manufaktur ve městě nádherné, hebké látky, aby si z nich nechala ušít přepychové šaty.

„Moje dcera si zaslouží to, co je nejkrásnější,“ říkával rád, když obdivoval Emíliiny tmavé vlasy a hluboké hnědé oči.

Nicméně přestože ji rád vídal hezky oblečenou, pan Décochet nestrpěl afektovanost a fňukání.

„Člověk kňouráním nevyroste,“ opakoval často.

Poblíž krbu byly v dřevěném obložení skryté dveře otevírající se do maličké koupelny. Polovinu z jejího omezeného prostoru zaujímal měděná vana. Emílie v duchu děkuje mamince, že ji zde nechala nainstalovat. Připomnělo jí to ten den v roce 1874, kdy tatínek nechal triumfálně přinést měděnou vanu do jejich bývalého domu.

„Co to je?“ ptala se tehdy sotva čtyřletá Emílie.

„Vana!“

„Vana?“

„Ano, moje milá holčičko, vana!“ opakoval hrdě tatínek.

V tom okamžiku někdo zazvonil u dveří.

„Pan Décochet?“ ptal se jeden z mužů na zápraží.

„Osobně.“

„Domácí koupelová služba,“ představil se neznámý.

„Očekávám vás,“ odpověděl Emíliin tatínek se širokým úsměvem. „Prosím,“ pokračoval, když jim dával znamení, aby jej následovali.

Oba muži nesoucí každý po dvou vědrech horké vody vešli do domu. Pan Décochet je zavedl až do koupelny, kde trůnila nová vana.

„Tady to je,“ ukázal s hrdostí.

Oba muži tedy vyprázdnili obsah věder do vany a hned se vraceli k cisterně, která čekala před domem, aby je znovu naplnili. Emílie viděla něco takového poprvé v životě. Až do této chvíle to byla Evženie, kdo měl na starost ohřívání několika litrů vody, které stačily ke koupeli v dřevěné kádi.

Po naplnění vany teplou vodou se do ní děvčátko ponořilo, provázené láskyplnými pohledy rodičů. Jaká to pro ni byla radost šplouchat se v teplé vodě! Ten den představoval pro Emílii vstup do vanové éry.

Kolem postele se po dřevěném obložení pne malovaná girlanda malinkých modrých kytíček. Čáry jsou tak jemné, že se Emílie nemůže ubránit, aby je špičkami prstů nesledovala až k drobným kuličkám tvořícím okvětní lístky. Když narazila na jednu perličku modré barvy, která byla o trochu větší, bavila se tím, že se ji snažila jemným stlačováním dostat do stejné úrovně s ostatními. Zničehonic ta větší kulička najednou

vklouzla do dřeva a uvedla v pohyb neviditelný mechanismus. Bylo slyšet lehké klapnutí a ve stěně se otevřela malá dvířka. Emílii se rozbušilo srdce. Vsunula do otvoru ruku a opatrně šátrala v jeho hlubinách. Prázdnost! Počkat, možná tam úplně vzadu, tam za špičkami prstů... Ano! Něco tam je!

Emílie jen stěží dokáže ovládnout své vzrušení. Natahuje ruku a snaží se prsty dosáhnout co nejdál, aby se jí podařilo uchopit tu tajemnou věc. Marně.

„Co když to jsou peníze?“ sní. „Balíček bankovek, který by pomohl mamince z nesnází, a my bychom se mohly vrátit k nám domů. Anebo šperky? Či akcie na majitele?“

Emílie hledá očima, čím by si ze svého okolí mohla pomoci. Pohled se jí zastaví na kleštích na oharky, které visí vedle krbu.

„To mi poslouží,“ říká si, berouc je do ruky.

Emílie tedy noří dlouhé kleště do otvoru a pomalu k sobě z útrobu skrýše přitahuje ten pečlivě uschovaný „poklad“.

Dívka je zklamaná. Nebyly to ani peníze, ani šperky, natož pak nějaké akcie. Je to jen obyčejný balíček dopisů svázaných modrou sametovou stužkou.

Na zámku Naděje, 14. října 1792

Moje drahá Élisabeth!

Dnes večer opouštím náš krásný zámek Naději. Zanechávám jej v rukou Magdalény a Ludvíka. Chudáci, už jsou tak staří! Budou mít dost sil, aby se dál starali o naše panství? V jakém stavu asi najdeme naše sídlo, až se vrátíme? Protože my se vrátíme, slibte mi to! Nedokážu si představit, že bych odcházela navždy!

Kdybyste viděla svou sestru, nepoznala byste ji! Stala jsem se „Charlotte Obyčejnou“! Jestli ještě pořád máte moji miniaturu, tak si můžete odmyslet pěkných pár centimetrů mých blond kadeří. Magdaléna mi je právě před chvílí ustříhla, protože jsem ji o to požádala. Umíte si představit, jak jí to drásalo srdce! Tak ráda nás česávala, aby se nám vlasy krásně leskly... Pamatuji si na ty nekonečné seance, kdy jsem netrpělivostí kopala nohama a doufala, že ji maminka zavolá k nějaké jiné práci. Moje vlasy jsou teď ustřižené. Magdaléna mě už nebude česat. Neměla jsem na vybranou.

Musím se Vám přiznat, že to pro mě bylo těžké obětovat všechny mé lokny. Skoro jsem až plakala.

Není to neuvěřitelné? Já, která jsem nikdy nebrečela, ani když jsem spadla z koně, tak teď slzím, protože mi stříhají vlasy! Ale můžete být klidná, Vaše sestra se brzy vzpamatovala. A nakonec jsem s výsledkem docela spokojená. Můj nový účes mi dodává vzezření rošťáčky, což se mi docela líbí. Samozřejmě, že mamince by se takové

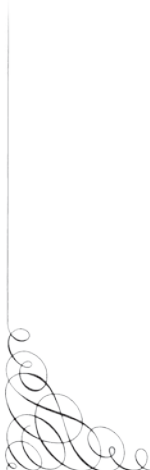
vymódění zdálo nepřiměřené našemu stavu. Ale Charlotte z Naděje už není. Jmenuji se prostě Charlotte, Charlotte... Obyčejná!

A Vy, kde se teď právě nacházíte? Píši Vám a ani nevím, na jakou adresu mám tento dopis poslat. Možná, že jej pošlu našim příbuzným Andrieuxovým, kteří jsou už v Anglii. Dávejte na sebe pozor a nevracejte se, dokud to tady všechno neskončí. Nechci, aby se Vám něco přihodilo.

Někdy si říkám, že bych asi udělala lépe, kdybych odjela spolu s Vámi do Anglie. Mohla bych tak na Vás stále dávat pozor. Odpusťte mi, že jsem Vás nechala utéci samotnou. Ale navzdory žalu, který mi způsobuje naše odloučení, jsem v hloubi duše přesvědčená, že jsem měla zůstat. Moje místo je zde, je tady tolik práce! Někdy jindy Vám napíši o svých záměrech. Už je pozdě a musím už jít.

Ať Vás Pán ochraňuje, drahá Élisabeth. Buďte opatrná!

Charlotte

Kapitola III

Emílie mrkla na datum v záhlaví dopisu: „14. října 1792“. Tento dopis byl napsán téměř před sto lety, v době revoluční vřavy! Emílie od dětství slyšela o Revoluci spoustu věcí. Vysvětlovali jí, čeho všeho bylo díky Revoluci dosaženo, ale také jí nezastírali, jaké hrůzy se tehdy děly. Ví o vyhlášení lidských a občanských práv, o zrušení otroctví, o volebním právu, o vzniku republiky. Ví také, za jakou cenu bylo toho všeho dosaženo: za cenu strašlivého krveprolití a systematického zabíjení těch, kdo nesdíleli stejný názor s vůdci Revoluce. Emílie potlačila zachvění. Myšlenka ponořit se díky nalezeným dopisům do této epochy ji vzrušuje, ale zároveň jí nahání strach. S čím se v nich asi setká? S tajemstvím? S hrůzou?

Tahy písma jsou měkce jemné a velmi elegantní. Dopis je napsán na kvalitním papíře. Vše nasvědčuje tomu, že ta, která dopis psala, a ta, jíž je dopis adresován, patřily k vyšším společenským vrstvám. I jméno Charlotte z Naděje.

„Musela být asi moc hezká!“ sní Emílie. „Vysoká a štíhlá, protože si říká »rošťačka«. Blond, to je jisté, píše to. S dlouhými vlasy.“

Emílie si znovu pročítá dopis.

„Ne! Krátké vlasy,“ opravuje se, když zároveň rozechvěle otvírá druhé psaní.

La Rochelle, 12. listopadu 1792

Moje drahá Élisabeth!

Už je to téměř měsíc, co jsem Vám naposledy psala. Odpusťte mi to! Byla jsem natolik zaneprázdněná, že ani nevím, kde začít. Ve svém posledním dopise jsem Vám oznámila, že jsem se stala Charlotte Obyčejnou. Ve skutečnosti se teď jmenuji Charlotte Martinová, revoluční občanka! Víím, má drahá Élisabeth, že ze čtení těchto několika řádků Vás zamrazí. Bohužel jsem neměla jinou možnost než se stát jednou z nich. Ale musím Vám to lépe vysvětlit.

Vzpomínáte si na abbého Bonneta, který přicházel sloužit mši v zámecké kapli, když byla maminka nemocná? Viděla jsem se s ním před dvěma měsíci, ještě před Vaším odjezdem, a jestli jsem Vám o tomto setkání nic neprozradila, pak jedině proto, abych Vás netrápila a neznepekovovala. Ten chudák se skrýval na jednom z okolních statků, kde jsem zrovna navštívila jedno nemocné dítě. Jako spousta jiných kněží odmítl složit přísahu na Občanskou ústavu duchovenstva. Nechtěl, aby mu vládl stát. Chtěl zůstat věrný církvi, jenomže tím riskuje svůj život. Dnes se proto musí skrývat, aby unikl vězení, galejím a smrti.

Když jsem jej viděla v takovém stavu, zděsila jsem se. Znáte mě dobře a víte, že nesnáším nespravedlnost. Jak může tak dobrý člověk, který žil svůj život pro Boha a pro službu bližním, jak jen může být jeho existence zredukována na neustálou úzkost z odhalení? Pro něj, jenž byl

neustále k dispozici našim rodičům, a pro ostatní kněze, kteří jsou ve stejné situaci, se cítím být zavázána něco učinit! Tak teď víte, drahá Élisabeth, proč jsem se stala Charlotte Martinovou. Už je tomu měsíc, co se snažím vetřít se mezi revolucionáře, abych tak mohla být špiónem v jejich vlastním táboře. Víím, jak je to nebezpečné! Ale já jsem vždycky měla slabost pro nebezpečí. A pokud to, co právě dělám, přispěje k záchraně několika životů těch mužů, nebude nic ztraceno.

Před dvěma týdny jsem si našla práci u Výboru pro všeobecnou bezpečnost, jenž úzce spolupracuje s Revolučním tribunálem v Paříži. Členové Výboru mají za úkol pronásledovat všechny nepřátele svobody, kteří podle jejich názoru ohrožují naši vlast.

Vypomáháme spolu s Františkou, dívkou mého věku, s přípravou vydatné stravy pro členy Výboru. Ach ano, moje drahá sestřičko, četla jste dobře, pracuji v kuchyni a vařím! Člověk by nevěřil, že jsem nikdy nevkročila do prostor, kde Alfonsie připravovala jídlo... Bylo třeba, abych se všemu naučila, a začíná se mi už dařit trochu lépe než na začátku. Ale mé kuchařské počínky nejsou ničím zajímavé. Nejdůležitější a pro mě nejvýznamnější je ta část mé práce, která spočívá v přinášení jídla pánům z Výboru. Takže kdykoli proniknu do některé z jejich kanceláří či jiných místností, v nichž se scházejí a radí, pozorně naslouchám. Zatím jsem se ale nic důležitého nedozvěděla. Nevzdávám se však! Jsem si jistá, že jednou ti pánové budou přede mnou mluvit bez jakýchkoli zábran. Všechno je jen otázka trpělivosti, ale trpělivost, jak dobře víte ... nemám jí na rozdávání! Každý den prosím Pána, aby mi jí trošku dal k dosažení mého cíle.

A Vy, Élisabeth, co je s Vámi? Co děláte? Tak bych si přála mít o Vás nějaké zprávy... Možná, že jste mi už napsala na zámek Naděje, jak jsme se na tom domluvily, ale od mého odchodu jsem se tam ještě nevrátila. Je to příliš nebezpečné. Bojím se Magdaléniny reakce, kdyby mě viděla takhle nahastrošenou. Nemohu riskovat, že by mě chytili, když jsem sotva na začátku. Musím být velice opatrná, kvůli těm kněžím, jejichž osud bych snad mohla jednou změnit. A také kvůli Vám, protože jsme si slíbily, že se znovu uvidíme. A pro sebe samu... Osud nepřátel Republiky je strašlivý. Celá se chvějí jen při pomýšlení na ten hrozný vynález doktora Guillotina. Místní noviny s potěšením popisují, jak lehce usekává odsouzencům hlavu. Je to děsivé!

Nakonec jsem se rozhodla psát Vám k Andrieuxovým. K nim se asi se vši pravděpodobností uchýlíte. A naleznete mé dopisy.

Přeji Vám hodně štěstí, Élisabeth!

Charlotte

Kapitola IV

Emílie také nemá příliš mnoho trpělivosti. Bez dalšího otálení otevírá všechny dopisy z balíčku a hltá jejich obsah. Za chvíli je její postel zaplavená listy pokrytými vznosným Charlottiným písmem. Emílie je krajně rozrušená. Bere do rukou jeden dopis za druhým. Znovu pročítá určité pasáže. A začíná cítit přátelství k této neznámé, očividně odvážné dívce. Poprvé po několika týdnech projevila o něco zájem. Probudila se v ní zvědavost a teď chce vědět víc, chce poznat Charlotte z Naděje. Či Charlotte Martinovou? Emílie zatím neví, jak by jí měla říkat. Chce vědět, co se s ní stalo a jestli se znovu sešla se svou sestrou Élisabeth.

Dlouho poté se Emílie vrátila do přijímacího pokoje a její matka nevěřila svým očím. Její dcera je jako vyměněná. Z obličeje se jí vytratil zármutek a oči jí zase jiskří. Ale hlavně, hlavně s ní zase mluví!

„Maminko, komu dříve patřil tento dům?“ ptá se jí zničeně Emílie.

„Paní Cerisaieové,“ odpovídá s překvapením matka. „Proč?“

Emílie ani neposlouchá její otázku a hned pokračuje:

„Žije ještě? Má nějaké děti? Víte, odkud pochází?“

Emíliiny otázky zaplavují paní Décochetovou, aniž by měla možnost odpovědět alespoň na jednu z nich. Ale naše čerstvá

vdova se nezlobí, naopak. Má radost, že zase vidí svou dceru takovou, jakou ji znala před manželovou smrtí. Tatínek jí často dával různé hádanky a problémy k řešení. Byl to jejich způsob hry. Emílie teď bombardovala svou matku otázkami v naději, že se jí tak podaří získat nějakou informaci, která by jí pomohla v přemýšlení.

„Pomalů, má drahá!“ říká paní Décochetová. „Jednu otázku po druhé!“

Emílie se zarazila, když uslyšela maminčin radostný tón. Jí se také zdá, jako kdyby se život vrátil do starých kolejí. Její smutek nezmizel, ale ulevilo se jí. Může klidně dýchat a to jí dělá tak dobře...

„Žije pořád ta paní Cerisaieová, bývalá majitelka domu?“ ptá se znovu.

„Samozřejmě!“ odpovídá maminka. „Setkala jsem se s ní, prováděla mě tímto domem.“

„Má nějaké děti?“

„Myslím, že jich má pět. Proto nám také prodala ten dům, který patřil jejímu otci. Byl pro její rodinu příliš malý.“

„Chcete říct, že zde nikdy nebydleli?“ ptá se Emílie s názna-
kem zklamání.

„Její otec zde bydlel sám po mnoho let. Pan Benjamín Le Gentil. Zemřel loni a jeho dcera si vzala na starost prodej domu.“

Emílie přemýšlí. Matka ji pozoruje. Když její dcera přemýšlí, vždycky trochu přimhouří oči, jako by si tím v hlavě usnadňovala přechod k dalšímu bodu. V této chvíli se podivuhodně podobá svému otci. Stejný rozhodný nos, stejné vysoké čelo, stejné jemné rty. Po své matce zdědila Emílie snad jen své hnědé oči a tmavé, těžké vlasy. Její otec měl vlasy světlé, téměř rezavé.

„Myslíte, že bych se mohla s paní Cerisaieovou setkat?“ ptá se náhle Emílie.

Paní Décochetová nechápe, co se stalo. Ani ne před dvěma hodinami se její dcera bez valného zájmu vydala nahoru podívat se na svůj nový pokoj a teď odtamtud přichází plná elánu a celá netrpělivá, aby se mohla setkat s osobou, o jejíž existenci se právě dozvěděla. A přitom se od smrti svého otce vyhýbá jakémukoli setkání či návštěvě. Dokonce odmítá své přátele, protože jsou pro ni příliš veselí.

„Ty jsi něco našla?“ ptá se své dcery.

Emílie se mírně začervenala. Tak mírně, že jiné než mateřské oko, by si ničeho nevšimlo. Ale paní Décochetová zná svou dceru a ví, že nedokáže lhát ani nic předstírat. Tento povahový rys měl u ní její manžel ze všeho nejraději: její upřímnost a nekompromisnost.

„Něco hodnotného nebo něco, co by nemohla paní Cerisaieová postrádat?“ naléhá mírně na svou dceru.

„Nic takového, to vám slibuji,“ odpovídá Emílie.

Dívka váhá, jestli má mamince všechno prozradit. Obvykle před ní nic neskrývá. Ale teď je to něco jiného. Chtěla by si Charlottiny dopisy nechat tak trochu pro sebe. Nemá chuť o nich hned mluvit, aby měla čas poznat tu dívku z jiné doby. Emílie se jí cítí být podivuhodným způsobem přitahována. Chtěla by se stát její přítelkyní. A o opravdovou přítelkyni se člověk s nikým nedělí. Alespoň ne hned. Nahoře ve svém pokoji pečlivě schovala všechny dopisy do „jejich“ skřížky, aby je nikdo nenašel.

„Můžeme ji zítra navštívit, když chceš,“ vrací se matka k tématu, aniž by ukázala sebemenší známku zvědavosti. „Musím jí zanést nějaké papíry.“

Emílie vyskočila a vyběhla do schodů.

„To je bezvadné!“ zavolala přes zábradlí.

Rychlostí větru vběhla do svého pokoje a vrhla se na postel. Dívá se na bílé štuky na stropě, které byly nedávno čerstvě přemalovány. Tento dům se jí líbí!

La Rochelle, 18. listopadu 1792

Moje drahá Élisabeth!

Dovolte mi, abych Vám popsala, jakým způsobem teď žiji. Víte už, že jsem začala vařit, a určitě Vás to pobavilo. Ale vaření není jediná činnost, kterou teď dělám a kterou jsem se nikdy před tím nezabývala. Představte si, že jsem schopna rozdělat oheň! Vzpomínáte si, jak jsem pozorovala starého Ludvíka, když u nás na zámku zažehával oheň v každém krbu? Ráda jsem se dívala, jak vybíral dřevo, jak je položil do ohniště na hromadu větviček a pak zapálil. Pamatuji si, jak jsem trávila celé dlouhé hodiny pozorováním tančících plamenů, zatímco se Ludvík pravidelně vracel přikládat polena, prohrabat oharky či fouknout do řehavého uhlí. Vzpomínám si na všechna jeho gesta, jako by byl přede mnou, ale přesto jsem potřebovala aspoň dva dny, aby se mi podařilo zapálit můj první oheň. Jak jsem byla na sebe hrdá a jaká to byla úleva, když poprvé plamínky zapraskaly v malém krbu mého pokoje!

Než jsem se dočkala ohně, myslela jsem si, že zmrznu. Zima už je tady a dává o sobě vědět. Určitě ji už také máte i u Vás v Anglii. Ujišťuji Vás, že pokud už člověk nebydlí v příjemně vyhřátém zámku se silnými zdmi, pocituje, jak je krutá. Každý den si uvědomuji, jak se nám dobře žilo na zámku Naděje. Lidé tady mají hlad a je jim zima. Zvlášť malých dětí mi je líto. Je jich hodně a často jsou nemocné. Neumí ani číst, ani psát. Až se vrátíte, čeká nás spousta práce...

Pokoj, v němž bydlím, nemá se zámkem nic společného. Všechno tu je šedivé a zaprášené. Maličké střešní okno je tak úzké a tak zanesené suchými listy a borovým jehličím, že jím sotva dopadá trocha světla na mou postel se slavníkem, na malý dřevěný stůl a židli, které mi slouží jako nábytek. Zdi jsou celé začouzené kouřem z krbu, takže jsou zašedlé, místy úplně zčernalé. Strop je také celý černý od sazí. Kam se jen poděly bílé květinové štuky, které zdobily dřevěné obložení mého pokoje na Naději?

Velké nepravidelné kostky pokrývající podlahu jsou zledovatělé poryvy větru, který profukuje pod špatně těsnícími dveřmi. Většinou teď sedávám přímo na stole nebo na slavníku, aby mi nepromrzly nohy. Františka mi ještě navíc dala tlusté, vlněné punčochy, díky nimž je mi teplo.

Vlněné punčochy, uvědomujete si to?! Kde jsou ty časy, kdy jsme nosily střevíčky z měkké kůže a hedvábné punčošky? Kdyby mě viděla naše dobrá Magdaléna, určitě by se z toho nevzpamatovala. Teď nosím vlněné punčochy a hrubé dřeváky. Jak mě z nich jen z počátku bolely nohy! Každý den jsem si je musela několik hodin masírovat, abych si ulevila od bolesti z otlaků a pohmožděnin. Ale teď už si na ně ani nevzpomenu. Ne více než na mé šaty z režné látky, z níž jsem z počátku měla po celém těle zarudlé skvrny.

Nemyslete si, že si Vám chci stěžovat, jak na tom oproti Vám jsem. Rozhodla jsem se sama, že tady zůstanu, a nesu proto důsledky své volby. Včera jsem se dozvěděla, že zase nějaká loď zvedla kotvy a zamířila do Anglie. Kdybych chtěla, mohla jsem se bez problémů nalodit. Stačilo by mi vrátit se na Naději pro nějaké peníze, pořádně se umýt a přijet za Vámi. Ale přesto, že mi nesmírně

chybíte, moje místo není u Vás. Nechci odjet do Anglie a ani nemohu! Pánové z Výboru si už zvykli na mou přítomnost a začínají přede mnou volně mluvit. Doufám, že se už brzy začne něco dít!

Modlete se za mě, Élisabeth, a za všechny ty ubohé lidi, se kterými se stýkám.

Ať Vás Pán ochraňuje!

Charlotte

Kapitola V

Emílie sedí na kanapi a očima přímo hltá ženu, která právě mluví s její maminkou. Paní Cerisaieová je vysoká, štíhlá a ještě k tomu velmi elegantní. Světlé vlasy má umně sčesaný do nízko posazeného drdolu, z něhož harmonicky splývá několik pramínků. Střih dobře padnoucích modrozelených šatů je zdůrazněn krajkou tmavě zelené barvy. Malé nožky má vtěsnány do vysokých šněrovacích bot z béžové kůže. Při pohledu na ně se musí Emílie usmát. Vzpomněla si totiž na Charlottiny hrubé dřeváky.

„Moje dcera se s vámi chtěla za každou cenu setkat,“ říká paní Décochetová.

„Opravdu?“ ptá se jejich hostitelka a obrací se k Emílii.

Dívka je natolik ponořená do svého snění, že si ani neuvědomila, že se konverzace stočila k ní.

„Emílie?“ oslovuje ji matka.

„Ano?“ mechanicky odpovídá její dcera.

„Paní Cerisaieová se podivuje, že ses s ní chtěla setkat.“

„To proto...“ mumlá Emílie, která je trochu zaskočená. „Chtěla jsem vám položit několik otázek.“

„Několik otázek?“

Emílie neodpovídá. Dívá se na svou matku, která sedí mezi ní a paní Cerisaieovou a které zatím nic neprozradila.

„Promiňte,“ promluvila paní Décochetová, jako by pochopila, co se dívka snažila svým pohledem říci. „Potřebuji se

trochu nadýchat čerstvého vzduchu. Mohla bych se na chvíli projít ve vaší zahradě?“

„Ale samozřejmě,“ odpovídá paní Cerisaieová. „Necítíte-li se dobře, mohla byste si jít na chvíli lehnout, jestli chcete.“

„Opravdu vám děkuji, ale chvilka na čerstvém vzduchu v zahradě mi určitě pomůže.“

„Jak si přejete.“

Paní Cerisaieová vstala, aby ukázala své návštěvě cestu do zahrady. Jakmile se vrátila, vykouznila tak vstřícný úsměv, že se Emílie hned dala do řeči.

„Mrzí mě, že vás zatěžuji svými otázkami,“ omlouvá se, „ale ráda bych se dozvěděla něco víc o vašem domě. Promiňte, o domě, v němž teď bydlíme.“

„Co byste ráda věděla?“ ptá se paní Cerisaieová s pobaveným úsměvem.

„Maminka mi říkala, že v tom domě bydlel váš tatínek, ale vy jste v něm nikdy nepobývala.“

„Můj otec tam skutečně bydlel,“ odpovídá paní Cerisaieová. „Ale i já jsem v něm žila pěknou řádku let,“ dodává.

Emíliin pohled se při těch slovech rozjasnil.

„Můj pokoj je ten modrý na poschodí. Byl to také váš pokoj?“

„Ne, to byl pokoj mých rodičů, ale od smrti mé matky v něm už nikdy nikdo nepobýval.“

Emílie se odmlčela. Cítila se najednou nesvá tím, že se určité dotkla bolestných vzpomínek. Ale paní Cerisaieová pokračuje tichým a vážným hlasem.

„Já jsem spala ve vedlejších pokojích. Můj otec se pak přestěhoval do třetího pokoje na poschodí. A na konci života se usadil v pracovně v přízemí.“

Paní Cerisaieová se tázavě dívá na Emílii. Co chce asi vědět tahle dívka s tmavými očima? Emílie se už neodvažuje

promluvit. Pálí ji jedna otázka, ale nedokáže ji vyslovit. Paní Cerisaieová jí svým úsměvem dodává odvahy.

„Je to všechno, co jste chtěla vědět?“ ptá se.

„Ne,“ přiznává Emílie, „ale...“

„Ano?“

„Odpusťte mi, že se na to ptám, ale kdy zemřela vaše maminka?“

Emíliin hlas se při položení otázky zlomil. Zmínka o smrti někoho blízkého jí krutě připomněla úmrtí jejího vlastního otce. Jak jí jen chybí! Tolik by si přála řešit tuhle záhadu spolu s ním...

„Maminka zemřela, když mi byly čtyři roky,“ vypráví paní Cerisaieová. Bylo to těžké, zvláště pro mého otce, který zůstal sám s malou holčičkou. Maminka nám naštěstí zanechala poklad.

Emílie se na ni podívala se zvědavýma očima. Poklad! Její „poklad“?

La Rochelle, 17. prosince 1792

Má drahá Élisabeth!

Už několik dnů slyším na ulicích v La Rochelle zpívat muže i ženy jakousi novou píseň. Prý je to v Paříži v módě, tam ji také dali jméno „Marseillaisa“. Říká se, že byla napsána ve Štrasburku k podpoře vojáků jdoucích do bitvy s Rakouskem, které nás už několik měsíců ne-nechává na pokoji. Ale protože ji poprvé zpívali v Paříži Marseillesané, začalo se jí tak podle toho říkat. Zeměpis má holt svoje vrtochy!

Napiši Vám první sloku a refrén té písně. Asi jste o ní ještě neslyšela, ale tady prostě nemá konkurenci, takže se určitě brzy dostane i za hranice.

*Vzhůru, děti vlasti,
den slávy nadešel!
Proti nám tyranie
zvedá svůj krvavý prapor!*

*Slyšíte v našem kraji
řev divokých vojáků?
Přicházejí vraždit naše děti,
naše ženy v naší náruči!*

Ref.:
Do zbraně, občané!
Šikujte se pod prapory!
Vzhůru! Vzhůru!
*Nechť krev nečistá napojí
brázdy našich polí!*

Zápal, který se zmocňuje mužů a žen, když ji zpívají, je obrovský. Pějí s velkou vážností, ale já se nemohu zbavit mrazení, když slyším ta válečná slova. Dávám jí ale přednost před písní „La Carmagnole“, kterou také rádi zpívají sansculoti, aby se vysmívali králi, jeho rodině a celému dvoru. Co se týče krále, noviny se zmiňují, že jej ve vězení v Temple izolovali. Žije na poschodí ve velkém pokoji rozděleném na čtyři části se zabeđenými okny, aby se nemohl dívat ven. Čas mu musí ubíhat krajně pomalu. Svědkové říkají, že má v pokoji hodiny, na kterých je napsáno jméno jejich výrobce: „Lepaute, královský hodinář“. Dne 22. září, kdy byla vyhlášena Republika, prý někdo ze stráže přilepil kus papíru na slovo „královský“. Takovým způsobem se prý Ludvík XVI. dozvěděl, že byl sesazen z trůnu. Mimochodem, tady už nikdo nemluví o králi, ale o občanu Ludvíku Capetovi. Co mu jenom chystají?

Opatrujte se!

Charlotte

La Rochelle, 25. prosince 1792

Má drahá Élisabeth!

Dnes jsou Vánoce a Vy jste asi jediný člověk, se kterým o tom mohu svobodně mluvit. Kostely jsou zde zavřené, věřící, kteří by chtěli slavit Ježíšovo narození, do nich mají zakázaný přístup. Nyní se dává přednost slavení kultu Rozumu před uctíváním Krista a lidé nemají na vybranou. Je to smutné! Tak smutné! Nikdo se to neodváží přiznat, ale cítím, že jsou muži a ženy kolem mě mrzutí.

Mám dojem, že bez světla Vánoc se svět utápí v beznaději. Berou nám veškerou naději!

Už jsem Vám vyprávěla o Františce, se kterou vařím pro členy Výboru. Františka představuje vtělenou radost ze života. Je stále usměvavá a trochu kulatoučká, což jí přidává na roztomilosti. Nemyslete si ale, že má co jíst. Tak jako mnoho dalších se ani Františka nemůže pořádně nasytit. Nicméně, příroda ji obdařila tím, že je prostě baculatá.

Před dvěma dny Františčina maminka zemřela na zápal plic. Když přišla Františka druhý den do práce, byl z ní jenom stín. Maminčino tělo pohřbili na „poli odpočinku“ venku za městem v doprovodu nějakého veřejného činitele. Obřad byl krátký a neosobní. Františka se nemohla obrátit na žádného kněze ani na nějakou křesťanskou duši. Nikdo jí neřekl, že smrt neznamena konec, ale začátek věčného života. Už jsem Vám to říkala: berou nám veškerou naději!

Připomíná mi to smrt našich rodičů. Byly bychom tím, čím jsme, kdyby nás kněz neujistil, že je jednou znovu uvidíme a že se k nim můžeme stále obracet v modlitbě? Opravdu, Élisabeth, ti, kteří dnes ztratí někoho blízkého, nemají nic než smutek.

Přiznávám, že můj dopis není moc veselý na to, že jsou Vánoce. Nicméně Vám musím vylíčit něco veselého, co trochu rozjasní mé pochmurné psaní. Říká se, že někteří lidé vyřezávají ze dřeva maličké postavičky do betléma, aby alespoň tak slavili Vánoce. Když nemohou jít do kostela a postavit tam velký betlém, staví si potají malé jesličky doma. Figurky jsou tak malinké, že je mohou rychle strčit do kapsy, kdyby najednou nečekaně přišel nějaký člen Výboru. Myslím, že si stejně jako ostatní vymodelují své jesličky z chlebové střídy. Nebude to žádný umělecký výtvor, ale aspoň tímto způsobem budu mít u sebe Krista a už jen samotné pomýšlení na to mě hřeje u srdce.

Veselé Vánoce, Élisabeth! Radujte se a nikdy neztrácejte naději!

Charlotte

Kapitola VI

Poklad paní Cerisaieové nemá nic společného s pokladem, který Emílie obezřetně střeží ve skrýši svého pokoje. Nezna-mená to však, že by mu to ubíralo na jeho vzácnosti.

„Poklad?“ ptá se Emílie.

„V jistém smyslu ano,“ odpovídá paní Cerisaieová. „Ma-minka byla vždy chatrného zdraví. Věděla, že nebude dlouho žít. Přesto však byla stále veselá a až do posledního okamžiku jakoby prozářená. Byla jsem ještě velmi malá, když umřela, ale moje vzpomínky na ni jsou stále plné světla.“

„Moje také...“ přerušuje ji Emílie, aniž by si to uvědomila.

„Vzpomínky na mého tatínka jsou také takové,“ myslí si dívka. „Stále se smál. Tak rád se smál...“

V přijímacím pokoji této ženy, která je pro ni někým úplně neznámým, nechává Emílie konečně volně proudit své vzpo-mínky. Podivuhodně jasně vidí tvář svého otce s aureolou té-měř rezavých vlasů. Když zavře oči, zdá se jí, jako by málem slyšela jeho hlas, když ji škádlil a říkával jí: „Emílie Décoche-tová, vzmuž se přece!“

Paní Cerisaieová dívku tiše pozoruje. Ví, jak to s ní je. Paní Décochetová, celá bezradná nad jejím mlčením, se jí trochu svěřila, zvláště pak s dívčinou neschopností přijmout smutek. Paní Cerisaieová pokračuje, teprve až když dívka znovu otevře oči.

„Maminka věděla, že zemře, ale věděla také, že nás nezanechá jenom tak.“

Emílie naslouchá v křečovitém napětí.

„Maminka věřila, že smrt není konec všeho,“ pokračuje paní Cerisaieová. „Věřila, že smrt je pouze začátkem věčného života.“

Po Emíliině tváři teď tečou dvě velké slzy. Podobná slova už četla v Charlottiných dopisech a slyšet je znovu vyslovená ji rozrušilo. Nikdy předtím nic podobného neslyšela. Pro jejího tatínka byl Bůh jen lidským výmyslem.

„Člověk nepotřebuje Boha k tomu, aby mohl žít!“ vysvětloval jí. „A ani k tomu, aby umřel,“ pokračoval.

Emílie mu naslouchala a věřila mu. Vždy svému otci věřila. Tradovalo se o něm, jak je chytrý a inteligentní. Také svobodomyšlný. A najednou je tady nějaká paní, která vůbec nesdílí názory jejího otce a zdá se být dokonale šťastná! Vyznává, že ve svém životě potřebuje Boha, a přitom nevypadá jako blázen, nebo že by se chtěla za každou cenu odlišit. Paní Cerisaieová působí naopak klidně a vyrovnaně.

„Maminka hluboce věřila v Boha,“ vykládá paní Cerisaieová, „a tento poklad, živou víru, mi předala.“

V tom tedy spočíval poklad paní Cerisaieové!

„Proč tomu ale říkáte poklad?“ ptá se Emílie trochu přiškrceným hlasem.

„Vědět, že nejsem nikdy sama, je veliký poklad!“ odpovídá nadšeně paní Cerisaieová. „Vím, že Bůh je vždycky se mnou! A také vím, že maminka nade mnou nepřestává bdít, i když už není mezi námi.“

Tentokrát Emílie nechala pláči volný průběh. Už se ne snažila potlačit slzy a bylo jí tak dobře. Kupodivu vůbec necítí žádný ostych před touto, pro ni vlastně úplně neznámou

ženou. Smutek, který ji po řadu týdnů tísnil, povolil své sevření. Konečně!

„Když máte naději, ani smrt se vám už nezdá tak smutná,“ skončila své vyprávění paní Cerisaieová.

Naděje! To slovo je pro Emílii tak nové, že se nestačí divit, kolikrát je už v poslední době slyšela.

„Naděje...“ opakuje si pro sebe.

Paní Cerisaieová se usmívá a lehce přitakává pokynutím hlavy.

„Naděje...“ znovu opakuje Emílie a pomalu se vzpamatovává. „Paní Cerisaieová, znáte nějakou dívku, která se jmenuje Charlotte z Naděje?“

Dotyčná chvíli přemýšlí, bezúspěšně.

„Ne, to jméno mi nic neříká.“

La Rochelle, 4. ledna 1793

Má drahá Élisabeth!

Promluvili! Konečně promluvili! Jsem tak šťastná, Élisabeth, že bych radostí křičela ze všech střeš! Ale nemohu, jak bezpochyby víte. Teď není vhodná chvíle, abych na sebe upozornila.

Stalo se to před dvěma dny. Vešla jsem do místnosti, kde se scházejí členové Výboru, abych jim přinesla jídlo, a překvapila jsem je při rozmluvě. Jeden z nich zrovna mluvil o knězi skrývajícím se ve stodole v Rusquecu. Někdokdo ze sousedů si všiml neobvyklých nočních návštěv. Měl podezření, že se tam konají tajné mše.

Při podávání polévky jsem si dávala moc velký pozor, aby mi z rozmluvy neuniklo ani slůvko. Neumíte si představit, jak je to těžké nalévat polévku a zároveň bedlivě naslouchat! Nejednou jsem se s polévkou málem nestrefila do misky. Jaká by to byla škoda! Určitě by mě okamžitě propustili! Abych se dozvěděla co nejvíc, loudala jsem se úplně nepřekonatelným způsobem. V jednu chvíli začalo kteréhosi z pánů rozčilovat, že tam pořád trčím. Musela jsem si tedy pospíšet, ale to už jsem to nejdůležitější věděla.

Po příchodu do kuchyně jsem se Františce vymluvila, že si musím něco nutně zařídit. Nesměla jsem ztráct čas. Statek v Rusquecu je na čtyři míle od La Rochelle!

Dřeváky jsou nepřijemnou přítěží v chůzi pro ty, kteří je nikdy nenosili. Naštěstí jsem si už na ně stačila zvyknout a blahopřála jsem si k této pevné obuvi, která se

nepotrhá na nerovnostech cesty. Rovněž jsem si libovala, že už nejsem sešněrovaná v korzetu, který jsme si každé ráno oblékaly. Nemohla bych v něm volně dýchat. Teď nosím kožený, který je mnohem poddajnější a neskonale pohodlnější. Moje široká sukně z těžké látky mi vůbec nebránila v pohybu. Mohla jsem tak jít opravdu co nejrychleji. I tak jsem na cestu potřebovala pěkné tři hodiny! Ale to nejtěžší zůstávalo stále přede mnou.

Vzpomínáte si, že už před Vaším odjezdem do Anglie bylo těžké mít k někomu důvěru? Každý si dával před lidmi pozor, dokonce i před příbuznými. A dnes je to ještě horší! Nikdo si netroufá nic říct ze strachu, aby ho nějaký zlomyslník nešel udat. A víte, jaký je trest... V nejlepším případě se člověk dostane do vězení. A pokud by byli členové Výboru ten den nějak trochu podráždění, pošlou ho hned na gilotinu!

Při příchodu do Rusquecu jsem nevěděla, zda kněze skrývají samotní obyvatelé statku, nebo jestli se ve stodole skrývá bez jejich vědomí. Musela jsem tedy nepozorovaně proniknout do budovy. Musím se přiznat, že mi to připadalo vzrušující. Konečně nějaká akce po tolika týdnech čekání!

Ve stodole jsem potichu odříkávala „Ave Maria“. Na reakci jsem nemusela dlouho čekat. Zpoza balíků slámy navršených až po střechu se mi v odpověď ozval hluboký hlas. A ten hlas, Élisabeth, ten hlas byste poznala i po letech nepřítomnosti. Byl to hlas našeho milého abbého Bonneta! Byl k nepoznání! Zhubl natolik, že se v sutaně celý ztrácel. Tvář i oči měl propadlé následkem bezesných nocí, ale byl tu živý! Blahořečil mi, když jsem mu oznámila, že se Výbor chystá vyslat muže, aby jej zatkl, a zmizel

v sousedním lesíku s nadějí, že jinde nalezne příhodnější úkryt. Než odešel, musela jsem mu slíbit, že uvědomím obyvatele statku, kteří také riskovali život tím, že jej ukryvali.

Drahá Élisabeth, podařilo se mi konečně realizovat mou první misi Kristovy špiónky. Chápu to jako znamení z nebe, že prvním knězem, kterého jsem mohla zachránit, byl náš starý abbé. Kde je teď, nevím a je to tak dobře. Aspoň ho nemohu prozradit, kdyby mě náhodou odhalili. Ale odpusťte, nechci Vás strašit. Slibuji Vám, že budu vždycky dávat pozor.

Vy na sebe také dávejte pozor. Nevím, jak vypadá Váš současný život, ale nechtěla bych, aby se Vám něco zlého přihodilo.

Ať Vás Bůh ochraňuje!

Charlotte

